

Ritva Laatto (1930-2007)

puh.joht. 1972

hall.jäsen 73-74

Drama-lehden toimittaja 1972-73,
1975-1977

koulutusiltojen ja kesäkurssien vetäjä
70-luvulla

FIDEA-lehti 2/2007 /Tintti Karppinen

Ritva Laatto in memoriam

Teatterialan tuhattaituri, ohjaaja ja filosofian maisteri Ritva Laatto (14.2.1930 – 6.4.2007) ehti pitkän ja tehokkaan työuransa aikana olla monessa mukana, ja useimmiten nimenomaan uudisraivaajan, ideoijan ja käynnistäjän roolissa. Nuorena ylioppilaana hän lähti ensin Yhdysvaltoihin ja suoritti kahdessa vuodessa BA -tutkinnon Smith Collegessa. Sen jälkeen hän pääsi ensimmäisten naisten joukossa Suomen Teatterikoulun ohjaajalinjan opiskelijaksi 1953 ja teki valmistuttuaan suorastaan historiaa saamalla välittömästi kiinnityksen Kansallisteatteriin. Tarmokkaalle naiselle sekään ei riittänyt, vaan parissa vuodessa hän opiskeli työnsä ohella vielä filosofian maisteriksi.

Kuusikymmenluvulla Ritva oli perustamassa **Teatterikoululle korkeakouluosastoa**, jonka opettajana ja esimiehenä hän toimi vuoteen 1968. Hänen ansiostaan tämä jotenkin profiiliton osasto sai toimitilat yliopiston ikkunattoman luokkahuoneen sijaan Kasarmikadun Pikku-Lillanista, ja kun Kaupunginteatterin uudisrakennus valmistui 1967, osasto muutti Helsingin Työväen teatterin näyttämölle Vallilaan Sturenkadulle. Siitä tuli maineikas Tikapuuteatteri, joka kiinnosti sekä ammattiväkeä että kulmakunnan asukkaita.

Kun tähän lisätään vielä **nukketeatteri Vihreän Omenan** perustaminen yhdessä **Kirsi Aropaltion, Sirppa Sivori-Aspin** ja **Lea Wallinin** kanssa, aktiivisuus alan ammattijärjestöissä sekä lukuisat ohjaukset radiolle ja televisiolle, voi hyvällä syyllä sanoa, että Ritva Laatto oli harvinaisen laaja-alainen ja monipuolinen teatterialan asiantuntija ja pedagogi.

KLTY aloittaa toimintansa

FIDEAn alkutaival ei siis ollut suinkaan huonoissa käsissä eikä mikään poikkeus Ritvan uusia uria aukovassa työhistoriassa. Hän oli yhdistyksemme tarmokas primus motor eli silloisen Koulujen luovan toiminnan yhdistyksen sekä perustajajäsen että myös ensimmäinen puheenjohtaja 1972-1973.

Hänen aikanaan - ja pitkälti myös toimestaan - yhdistys sai laadittua itselleen säännöt, jotka hyväksyttiin vuoden sisällä myös yhdistysrekisteriin. Ritva oli lisäksi mukana suunnittelemassa kouluhallituksen kurssikeskuksessa Heinolassa vuonna 1973 järjestettyä luovan toiminnan kurssia ja yksi sen opettajista. Hän toimi työryhmässä, joka keräsi tietoja siitä, paljonko kouluissa on ilmaisullista opetusta ja sen päätoimisia opettajia, mikä on luovan

toiminnan tilanne yleensä ja mitä alaa koskevia aloitteita on lähetetty kouluhallitukseen ja opetusministeriöön; samoin apurahatyöryhmässä sekä yhteispohjoismaisen Drama -lehden suomenkielisessä toimituskunnassa. Ei siis ihme että kielitaitoisen puheenjohtajamme ansiosta **Drama -nordisk dramapedagogisk tidskrift** piti toimituskokouksensa Suomessa 1973 ja julkaisi peräti neljä sivua suomeksi. Ritva kuului lehden toimituskuntaan aina vuoteen 1975 asti ja jatkoi myöhemminkin kurssien vetäjänä ja kevätpäivien puheenjohtajana vapaaehtoistyötään yhdistyksemme hyväksi.

Samoihin aikoihin hän toimi myös alaluokilla englanninopettajana, mikä auttoi suuresti yhdistyksen toiminnan pedagogista linjausta ja draama- ja teatterikasvatuksen ujuttautumista koulumaailmaan ja opettajainkoulutukseen. Keväällä 1974 hän veti opettajille kerhoillan aiheesta Käsinuket oppimisvälineinä ja oli yhdistyksen kesäkursseilla opettajana useampana vuonna peräkkäin. Löytyypä yhdistyksemme 20-vuotisjuhlaulkaisusta sellainenkin maininta, että kasvatustieteiden keskeisillä Tuuletuspäivillä marraskuussa 1980 Ritva on vetänyt osanottajille sosiodraamatyöpajan.

Tunnustan ilomielin, että Ritvalla oli omaan uravalintaankin erittäin suuri merkitys; juuri hän kannusti minua kaikin tavoin ryhtymään **Brian Wayn** kirjan ”Development through drama” suomentajaksi. Yhdistys oli saanut neuvoteltua Tammen kanssa kustannussopimuksen ja Ritvan mielestä olin oikea valinta kääntäjäksi, koska olin ollut Brianin kurssilla Tanskassa ja toiminut hänen assistenttinaan ja tulkkina Suomessa pidetyillä kursseilla. Tuekseni perustettiin terminologinen toimikunta miettimään suomalaisia ilmaisuja pedagogiselle draamalle, ja englanninkielen maisterina Ritva oli siinä korvaamaton apu.

Häneltä sain myös arvokkaita neuvoja toimiessani yhdistyksen puheenjohtajana. Emme suinkaan aina olleet kaikista asioista yksimielisiä vaan kävimme joskus varsin kipakoitakin keskusteluja sekä kokouksiin liittyvistä käytännön asioista että draamapedagogiikan sisällöstä ja asemasta taideaineena. Tavoitteista olimme kuitenkin aina yksimielisiä ja ystävyyttä tiukatkaan väittelyt eivät koskaan horjuttaneet.

Impulsiivisuutta ja improvisointia

Parin viime vuosikymmenen aikana tapasimme Ritvan kanssa harmittavan harvoin. Hän asui ison osan vuotta rakastamassaan Pariisissa ja suoritti töiden ohella jatko-opintoja aina 2000-luvulle asti. Postikorttien ja puhelimen avulla hoitui yhteydenpito kuitenkin katkeamatta. Sitten kohtasimme yllättäen muutaman vuoden tauon jälkeen heinäkuussa 2003, kun olimme aviosuippoinemme Pyhäniemen kartanon taidenäyttelyssä Hollolassa. Tapaamisesta riemastuneena ehdotin kierroksen päätteeksi:

- Nyt kyllä lähdetään Vilukselaan, lämmitetään sauna ja pannaan maailman asiat kuntoon!
- Tulipas vähän äkkiä, mutta on tämä niin hauska sattumus, ettei houkutusta mitenkään voi vastustaa! totesi Ritva iloisesti nauraen ja siitä vaan autoihin ajelemaan peräkanaa kohti Lammin Kurkijärven kylää.

Näin alkoi ikimuistoinen yhteinen kesäilta haitarinsoitolla ja laululla höystettynä. Kun lopulta maltoimme siirtyä yöpuulle saunan ja syömisten jälkeen, olimme käyneet läpi leegion iloja ja suruja ja yhteisiä tapaamisia, jotka kaikki eivät suinkaan liittyneet vain vaimojen työhön ja harrastuksiin vaan myös perheittäin vietettyihin illanistujaisiin. Oli todella ilo tutustua Laattojen pitkäaikaiseen perhetuttuun **Christian Ahlströmiin**, jonka kanssa Ritva oli hiljakkoin solminut avioliiton molempien jäätyä leskeksi. Onneksi he ehtivät nauttia viimeisistä yhteisistä vuosistaan täysillä, niin Pariisin kodissaan kuin Helsingissäkin. Muistosi elää, Ritva, kuten Brelin laulutkin, ja innostaa kaikkia meitä jatkamaan monin tavoin työtäsi draama- ja teatterikasvatuksen edistämiseksi.

Haikein mielin, kiitollisena ystävyydestäsi ja työtoveruudestasi, Tintti